

THEO DORGAN

Egy napon a messzi jövőben

Cesare Pavese egy sorára

*Eljön a halál és lezárja szemed,
és én félelem, habozás nélkül
dőlk majd karjába.*

*Szeretett terünk
palatáblájára fagyva
hajtanak a kocsik ott lent
a szélesebb égbolt alatt, ha*

*kitárom a nappali ajtaját,
és megfogom kezét,
a hosszú, fekete köntösét.*

*Az üres, kikövezett folyosó, a dermedt,
és az illatos éji levegő.*

*Nézem, ahogy leereszti
meg-megcsillanó haját,
a te kimért mozdulatoddal
nyújtja karcsú karját.*

*Eljön a halál és lezárja szemed,
és én egyedül, rémület nélkül
dőlk majd karjába.*

Zsille Gábor fordítása

Egészen pontosan emlékszem a vers születésének pillanatára. Annaghmakerrigben voltam, két görög költő verseinek fordításán dolgoztunk egy csoport ír költővel. A rajzteremből, ahol ültünk, egy szárnyas ajtó nyílt a konyha felé, lefelé pedig egyetlen lépcsőfok vezetett. Valaki épp Cesare Pavese verséből idézett: „Majd eljön a halál, a te szemeddel” (*Somlyó György fordítása – Sz. V. megj.*). Vagyis a halál kivájja a szemed, s a te szemed lesz a halál szeme. A meghökkentően kétértelmű sorok hallatán egy pillanatra megzavarodtam, és kis híján leestem a lépcsőn. Megtántorodtam, majd visszanyertem az egyensúlyom, és ez a rejtélyes verssor – mindez a szemvillanás töredéke alatt szakadt rám: lelki szemem előtt már ott lebegett a vers, de legalábbis a vers magva. Leginkább úgy tudnám ezt érzékeltetni, hogy a számban éreztem a kezdő sorok ízét, hallottam kívülről, felülről, vagy talán megéreztem a levegő súlyos öleléséből:

*Eljön a halál és lezárja szemed,
és én félelem, habozás nélkül
dőlk majd karjába...*

Akkortájt a dublini Marrion Square egyik házában laktam. Felvillant előttem a magas bejárati hall, súlyos kapujával, felsikált köpadlójával. Láttam az ajtót kitárulni, hallottam az utca beszűrődő tompa zaját és láttam a túloldalon a korlátokat... Miközben a hátsó kijáraton távoztam, és a tavacska mellett elhaladva Bernard Loughlin kertjébe igyekeztem, egyetlen kérdés foglalkoztatott: Mi az, ami a Halálból „te magad” vagy? Nyilvánvaló, hogy a kedvesem szeme és karja. A kedvesem képében jön majd el értem a halál... Még őrzöm a neveltetésemből fakadó könnyed derűlátást; a gondolatképet, hogy az egymást szerető lények számára az elmúlást követő sötétség után létezik egy másik élet. És nem kell egymástól megválni. Mire a víz felforr, készen állt bennem a vers teljes vázlat.

Szeli Valéria fordítása